

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Warszawa, dnia 12 maja 2015 r.

L. dz. DOK/WPR/0512/264/L/2015/PM

(przy udzielaniu odpowiedzi prosimy powołać się na ww. sygn.)

BR.0003.51.2015

88.

Pan

Ireneusz Beška

Wiceprzewodniczący Rady

Powiatu Inowrocławskiego

ul. Mątewska 17

88-100 Inowrocław

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 31 marca 2015 r., sygn. BR.0003.51.2015, dotyczące kwestii ujemnego oprocentowania kredytów denominowanych lub indeksowanych do CHF, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Na wstępie należy zauważyć, iż zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 128) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Aktualna praktyka banków, dotycząca sposobu obliczania oprocentowania przy uwzględnieniu ujemnych stawek referencyjnych LIBOR, nie jest jednolita. Część banków dopuszcza ujemne oprocentowanie kredytu, inne banki niedopuszczają możliwości powstania ujemnego oprocentowania, powołując się na treść przytoczonego art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Należy zaznaczyć, iż ujemne stawki LIBOR są relatywnie nowym zjawiskiem na rynku finansowym i wywołują one niespotykane dotąd konsekwencje. W obowiązujących przepisach prawa brak jest regulacji odnoszących się bezpośrednio do przedmiotowej kwestii. Również zawarte umowy kredytu nie zawierają z zasady precyzyjnych postanowień odnoszących się do sposobu uwzględniania ewentualnego ujemnego oprocentowania.

Podkreślenia wymaga, iż uprawnienia Komisji Nadzoru Finansowego w obszarze ochrony odbiorców usług bankowych są istotnie ograniczone przez przepisy prawa. Zgodnie z art. 138 ust. 7 ustawy Prawo bankowe jakiegokolwiek środki podejmowane w ramach nadzoru przez Komisję Nadzoru Finansowego nie mogą naruszać umów zawartych przez bank z nieprofesjonalnymi odbiorcami usług finansowych, w tym również umów kredytu zawartych

z odbiorcami posiadającymi status konsumentów. Komisja Nadzoru Finansowego nie jest również organem właściwym do wydawania wiążącej interpretacji zawartych umów, czy opinii prawnych w zakresie wykonywania umów na potrzeby odbiorców usług finansowych. Spory odnośnie prawidłowości wykonywania umów kredytu mają charakter cywilnoprawny, a organami właściwymi do ich rozstrzygnięcia są sądy powszechne. Komisja Nadzoru Finansowego stworzyła natomiast warunki dla polubownego rozwiązywania sporów. Istnieje zatem również możliwość (za zgodą obu stron sporu) skorzystania z alternatywnych metod rozwiązywania sporów cywilnoprawnych (np. mediacji lub arbitrażu) w ramach Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego – szczegółowe informacje na temat funkcjonowania tego sądu dostępne są pod adresem internetowym: www.knf.gov.pl/regulacje/Sad_Polubowny/index.jsp.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, iż techniczne kwestie związane ze stosowaniem ujemnych stawek LIBOR winny być uregulowane przez banki w treści umów kredytu. Jak już zostało wspomniane Komisja Nadzoru Finansowego nie może ingerować w treść tych umów.

z powołaniem

DYREKTOR
Biura Nadzoru Ochrony Klientów

Iwona Torzewska

Iwona Torzewska

Prezes Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Adam Jasser

U·K·K
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

DDK-076-80/15/ZT

BR.0003.50.2015
88

Warszawa, 14.05.2015

Pan
Ireneusz Beśka
Wiceprzewodniczący
Rady Powiatu Inowrocławskiego
ul. Mątewska 17
88-100 Inowrocław

Samowuy Jasser

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 31 marca 2015 r. (znak: BR.0003.50,2015), przy którym przekazana została interpelacja złożona w dniu 27 marca 2015 r. podczas VI sesji Rady Powiatu Inowrocławskiego przez radnego Pana Jacka Olecha, dotycząca kredytów hipotecznych wyrażonych/denominowanych/indeksowanych we frankach szwajcarskich, uprzejmie przedstawiam poniższe stanowisko.

W związku ze znacznym wzrostem kursu franka szwajcarskiego w stosunku do złotówki w następstwie decyzji Szwajcarskiego Banku Centralnego z dnia 15 stycznia 2015 r. o uwolnieniu kursu szwajcarskiej waluty, nastąpił istotny wzrost salda zadłużenia kredytobiorców kredytów hipotecznych wyrażonych/denominowanych/indeksowanych we frankach szwajcarskich (dalej: kredyty CHF). Jednocześnie w przypadku wielu umów kredytu CHF oprocentowanie zostało ustalone jako suma stałej marży banku i stawki bazowej LIBOR CHF, która to stawka przyjmuje w chwili obecnej wartość ujemną. Powoduje to korzystny dla kredytobiorców spadek oprocentowania kredytów CHF. Należy zauważyć, że w przypadku niektórych umów kredytu CHF wartość bezwzględna stawki bazowej LIBOR CHF może przewyższyć wartość marży. Wówczas oprocentowanie kredytu CHF przyjmie wartość ujemną.

Kwestia stosowania przez banki ujemnego oprocentowania kredytów CHF jest przedmiotem analizy Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu) w postępowaniu wyjaśniającym (znak: DDK-405-2/15/MF/ZT) prowadzonym w sprawie wstępnego ustalenia czy działania banków związane ze sposobem uwzględniania ujemnych wartości stawek bazowych LIBOR CHF w oprocentowaniu kredytów hipotecznych wyrażonych/denominowanych/indeksowanych we frankach szwajcarskich mogły naruszyć przepisy uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy z dnia

16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 184) lub naruszyć chronione prawem interesy konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach.

W ramach ww. postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu ustalił, iż niektóre banki wykonują umowy kredytu CHF przewidujące oprocentowanie zmienne obliczone jako suma stałej marży i stawki bazowej LIBOR w ten sposób, że nie uwzględniają ujemnej stawki bazowej LIBOR w sytuacji, gdy wartość bezwzględna tej stawki jest większa niż wysokość zastrzeżonej w umowie marży kredytu, mimo że suma odsetek należnych dotychczas oraz w bieżącym okresie rozliczeniowym wynikającym z umów przekracza wartość odsetek w najniższej możliwej wysokości, czyli 1 grosz. W związku z tym, Prezes Urzędu postanowieniami z dnia 5 maja 2015 r. wszczął wobec pierwszych dwóch banków, tj. wobec Banku BPH S.A. oraz BNP Paribas Banku Polska S.A., postępowania (znak - odpowiednio: DDK-61-3/15/MF oraz DDK-61-4/15/ZT) w sprawie podejrzenia stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na sprzecznym z umowami kredytu CHF zawartymi z konsumentami nieuwzględnianiu przy obliczaniu wysokości oprocentowania tych kredytów ujemnej stawki bazowej LIBOR, w sytuacji, gdy wartość bezwzględna tej stawki jest większa niż wysokość zastrzeżonej w ww. umowach marży kredytu, mimo że suma odsetek należnych dotychczas oraz w bieżącym okresie rozliczeniowym wynikającym z umów przekracza 1 grosz, co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 171, poz. 1206, ze zm.) oraz godzić w zbiorowe interesy konsumentów. Po przeprowadzeniu przedmiotowych postępowań Prezes Urzędu rozstrzygnie, czy w ww. sprawach doszło do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów i podejmie stosowne rozstrzygnięcie w formie decyzji administracyjnej.

W tym miejscu pragnę nadmienić, że wszelkie istotne informacje o podejmowanych przez Prezesa Urzędu działaniach związanych z problematyką ochrony konsumentów w sektorze finansowym, w tym dotyczące prowadzonych postępowań administracyjnych, znajdują się na stronie internetowej poświęconej tej tematyce, pod adresem: <https://finanse.uokik.gov.pl>. W szczególności, na przedmiotowej stronie została zamieszczona treść ww. postanowień z dnia 5 maja 2015 r. o wszczęciu postępowania wobec Banku BPH S.A. (znak: DDK-61-3/15/MF) oraz wobec BNP Paribas Banku Polska S.A. (znak: DDK-61-4/15/ZT).

Odnosząc się natomiast do kwestii „technicznych” aspektów związanych z przekazywaniem przez banki na rzecz kredytobiorców kredytów CHF środków pieniężnych z tytułu

„ujemnych” odsetek, Prezes Urzędu zauważa, że mogą one zostać wypłacone w gotówce, potrącone z bieżącą ratą kapitałową lub przekazane w inny, uzgodniony przez strony umowy kredytu CHF, sposób. Jednakże, w ocenie Prezesa Urzędu, kredytobiorcy nie powinni ponosić dodatkowych kosztów związanych z przedmiotową operacją.

2 *powierza*

PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
PREZES
Dorota Karczewska